

Informácie o finančných nástrojoch a rizikách s nimi spojenými

ČSOB Asset Management, správ. spol., a.s.



<i>Informácie o finančných nástrojoch a rizikách s nimi spojenými</i>	2
1. Podielový fond	2
1.1. Fond peňažného trhu	2
1.2. Dlhopisový fond.....	2
1.3. Akciový fond.....	3
1.4. Zmiešaný fond.....	3
1.5. Fond fondov	3
1.6. Zaistený fond.....	4
2. Akcia	4
3. Dlhopis	4
4. Nástroje peňažného trhu	4
5. Finančné deriváty	5
1.1. Opcia	5
1.2. Futures.....	5
1.3. Forward.....	5
1.4. Swap.....	5
<i>Riziká spojené s finančnými nástrojmi</i>	5

Informácie o finančných nástrojoch a rizikách s nimi spojenými

1. Podielový fond

Otvorený podielový fond je nástroj kolektívneho investovania, ktorý sa v Slovenskej republike riadi zákonom č. 594/2003 Z.z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Je založený správcovskou spoločnosťou a je v ňom sústredený majetok investorov. Má záväzne stanovenú investičnú politiku, ktorá je popísaná v prospekte fondu. Majetkové práva k majetku v podielovom fonde sú reprezentované podielovými listami a každému investorovi patrí časť majetku zodpovedajúca výške jeho investície. Každý investor má vo fonde svoj podiel, ktorým sa podieľa na všetkých investíciách fondu aj výnosoch z nich. S nákupom a správou podielových fondov sú spojené aj poplatky, ktorých výšku určuje legislatíva a dokumenty fondu.

1.1. Fond peňažného trhu

A. Opis:

Investuje do cenných papierov so splatnosťou kratšou ako 1 rok a iných nástrojov peňažného trhu, ako napr. krátkodobé dlhopisy, štátne pokladničné poukážky, depozitné a vkladové certifikáty. Dosahuje stabilné výnosy pri dodržaní vysokého stupňa bezpečnosti. Do fondov peňažného trhu je vhodné investovať aj krátkodobo. Väčšinou dosahujú vyššiu výkonnosť ako krátkodobé termínované účty v bankách.

B. Výhody:

Keďže podielové fondy zhromažďujú finančné prostriedky mnohých investorov, individuálni investori získavajú investíciou do fondu prístup k investičným nástrojom, ku ktorým by inak získali prístup zložitejšie.

Podielové fondy predstavujú likvidnejšiu investíciu ako iné investičné nástroje.

C. Nevýhody:

Cenou za bezpečnosť je nižší výnos v porovnaní s ostatnými druhmi fondov a jeho výnos sa väčšinou pohybuje tesne nad úrokom z termínovaného vkladu.

D. Riziká:

Úverové riziko – nízke; prípadne stredné až vyššie, závisí od zloženia fondu.

Riziko likvidity – nízke, fondy peňažného trhu majú povinnosť kedykoľvek odpredať podiely na žiadosť klienta za čistú hodnotu majetku vo fonde. Vzhľadom na krátkodobú povahu investícií, peňažný trh sa považuje za veľmi likvidnú investíciu.

Menové riziko: žiadne, pri fondoch denominovaných v SKK; nízke, stredné alebo vysoké pri fondoch v cudzích menách, závisí od pohybu výmenného kurzu k SKK.

Úrokové riziko: nízke, stredné až vysoké, iba pri prudkom raste úrokových sadzieb môže čistá hodnota majetku vo fonde krátkodobo poklesnúť.

1.2. Dlhopisový fond

A. Opis:

Dlhopisový fond je fond, ktorý trvalo investuje na trhu cenných papierov do investičných nástrojov s vopred stanoveným úrokom (do štátnych, podnikových dlhopisov a pod.), pričom priemerná doba do splatnosti portfólia fondu je vyššia ako 1. Výhodou pre investora je, že investíciou do dlhopisového fondu získava prístup k diverzifikovanému (rozloženému) dlhopisovému portfóliu.

Investičná stratégia dlhopisového fondu sa môže zameriavať na rôzne meny, splatnosti a emitentov dlhopisov.

B. Výhody:

Keďže podielové fondy zhromažďujú finančné prostriedky mnohých investorov, individuálni investori získavajú investíciou do fondu prístup k investičným nástrojom, ku ktorým by inak získali prístup zložitejšie.

Podielové fondy predstavujú likvidnejšiu investíciu ako iné investičné nástroje. Cena je počítaná a publikovaná každý obchodný deň, investori môžu kúpiť a prediť podiely každý obchodný deň za aktuálnu čistú hodnotu majetku vo fonde.

Riziko je obmedzené z dôvodu diverzifikácie (rozloženia) portfólia fondu do veľkého počtu dlhopisov.

Profesionálna správa – portfólio je aktualizované a prehodnocované na dennej báze.

C. Nevýhody:

Úrokové riziko je pomerne vysoké vzhľadom na skutočnosť, že fond nemá deň splatnosti (ako to je u individuálnych dlhopisov).

D. Riziká:

Úverové riziko – nízke, stredné alebo vysoké, závisí od zloženia fondu. Rôznosť cenných papierov v portfóliu výrazne redukuje toto riziko.

Riziko likvidity – nízke, podiely v dlhopisových fondoch môžu byť kedykoľvek odpredané za trhových podmienok.

Menové riziko: žiadne, ak dlhopisový fond investuje výhradne do cenných papierov v SKK a je denominovaný v SKK; nízke, stredné alebo vysoké pri fondoch v cudzích menách, závisí od pohybu výmenného kurzu danej meny k SKK.

Úrokové riziko: nízke, stredné alebo vysoké, závisí od investičnej stratégie fondu.

1.3. Akciový fond

A. Opis:

Akciové fondy investujú do akcií minimálne dve tretiny svojho majetku. Prinášajú zvyčajne vyšší výnos z dlhodobého hľadiska, preto sú vhodnou investíciou pre investorov s investičným horizontom nad 5 rokov, ktorým neprekážajú krátkodobé výkyvy hodnoty podielu. Investíciou do akciového fondu investor nepriamo získava diverzifikované (rozložené) akciové portfólio. Platí, že čím užšie je akciový fond zameraný, tým vyšší potenciálny výnos či riziko so sebou investorovi prináša. V závislosti od investičnej stratégie, ktorá je definovaná v prospekte fondu, môže fond investovať do špecifickej krajiny, regiónu, sektoru alebo môže investovať globálne.

Štýl riadenia fondu môže byť pasívny alebo aktívny. V prípade pasívneho riadenia fondu, manažér fondu sleduje určitý akciový index. Manažér aktívne riadeného fondu sa snaží prekonať výkonnosť akciového indexu vyberaním vhodných akcií.

B. Výhody:

Akciové fondy predstavujú jednoduchý a flexibilný spôsob investovania do akcií. Investor automaticky získava prístup k diverzifikovanému portfóliu, ktoré je spravované profesionálmi.

Akciové fondy sú vhodné pre dlhodobé investovanie. Z historického hľadiska ponúkajú akcie vyššie výnosy ako dlhopisy.

C. Nevýhody:

Regionálne a sektorové rozloženie aktívne riadeného akciového fondu sa môže výrazne meniť, závisí od toho, aké zmeny na trhu očakáva manažér fondu a nemusí presne odrážať želania investora.

D. Riziká:

Úverové riziko – žiadne.

Riziko likvidity – nízke, podiely v akciových fondoch môžu byť kedykoľvek odpredané za trhových podmienok.

Menové riziko: žiadne, ak fond investuje výhradne do cenných papierov v SKK a je denominovaný v SKK; nízke, stredné alebo vysoké pri fondoch v cudzích menách, závisí od pohybu výmenného kurzu danej meny k SKK.

Úrokové riziko: nízke, stredné alebo vysoké, závisí od akcií a investičného prostredia. Všeobecne povedané, rast úrokových sadzieb má negatívny vplyv na ceny akcií.

Volatilita ceny: nízka, stredná, vysoká, závisí od volatility akcií v akciovom podielovom fonde.

1.4. Zmiešaný fond

Investuje do rôznych aktív (akcie, dlhopisy, nástroje peňažného trhu). Preto by mal investor vopred poznať stratégiu fondu a jeho zloženie.

1.5. Fond fondov

Väčšinu svojich aktív investuje do podielových listov iných podielových fondov. Hlavnou výhodou fondu fondov je výrazné rozloženie investície. Investor takto môže investovať aj menšiu časť do fondov, ktoré si inak vyžadujú vysokú vstupnú investíciu.

1.6. Zaistený fond

A. Opis:

Fond s fixným dátumom splatnosti a ochranou kapitálu. Kapitálová ochrana sa vzťahuje len na menu, v ktorej je fond emitovaný (bez poplatkov) a ku dňu splatnosti fondu.

Tieto fondy minimálne zaisťujú, že pôvodne investovaná čiastka v upisovacom období (bez poplatkov) bude investorovi vyplatená ku splatnosti. Výnos fondu pri splatnosti môže byť naviazaný na vývoj akciových indexov, koša akcií, mien, úrokových sadzieb, komodít a pod..

Na rozdiel od nezaistených fondov, zloženie podkladového aktíva sa počas životnosti fondu nemení.

Existujú rôzne štruktúry, na základe ktorých sa počíta spoluúčasť investora na zmene podkladového aktíva.

- Štruktúry, ktoré vyplácajú celkovú alebo čiastočnú spoluúčasť na raste podkladového aktíva.
- Štruktúry, ktoré sledujú rast podkladového aktíva periodicky (napríklad ročne). Pozitívne percentuálne nárasty (často obmedzené) sú spočítané a vyplatené investorovi pri splatnosti.
- Štruktúry, pri ktorých je nárast podkladového aktíva "uzamknutý" na určitých úrovniach (napr. 30%, 60% alebo 90%). Ak aj podkladové aktívum potom poklesne, objem, ktorý bol uzamknutý sa stále klientovi vypláca.
- Digitálne štruktúry: vyplatená suma je fixné percento, ktoré závisí od špecifických podmienok, ale nie od výšky rastu podkladového aktíva.

B. Výhody:

Kapitálová ochrana pri splatnosti fondu (bez poplatkov). Investori môžu profitovať z rastu napr. akciového trhu bez rizika kapitálovej straty.

Fondy denominované v SKK nenesú so sebou menové riziko.

C. Nevýhody:

Investor sa podieľa len na raste ceny podkladového aktíva, nie na dividendovom výnose.

Investor nie vždy získava úplnú spoluúčasť na raste podkladového aktíva alebo maximálny výnos môže byť obmedzený.

Aktuálna hodnota majetku vo fonde je počítaná na základe trhových podmienok. To znamená, že kapitálová ochrana sa vzťahuje len na splatnosť fondu a počas životnosti fondu aktuálna hodnota majetku nie vždy sleduje vývoj podkladového aktíva.

Zámerom je, aby investori ponechali svoju investíciu vo fonde až do splatnosti fondu. Investor môže svoju investíciu predčasne odpredať, v tomto prípade však platí výstupný poplatok .

D. Riziká:

Úverové riziko: nízke.

Riziko likvidity: nízke, tieto cenné papiere môžu byť kedykoľvek odpredané za trhových podmienok. Pri odpredaní sa platí výstupný poplatok.

Menové riziko: žiadne pri fondoch denominovaných v SKK; nízke, stredné alebo vysoké pri fondoch v cudzích menách, závisí od pohybu výmenného kurzu danej meny k SKK.

Úrokové riziko: nízke pre zaistené fondy s dobou do splatnosti < 3 roky, stredné pre zaistené fondy s dobou do splatnosti medzi 3 a 5 rokmi, a vysoké pre zaistené fondy s dobou do splatnosti > 5 rokov.

2. Akcia

Cenný papier, ktorý vyjadruje účasť na majetku akciovej spoločnosti. Majiteľovi akcie prislúcha právo podieľať sa na riadení spoločnosti, jej zisku a na likvidačnom zostatku.

3. Dlhopis

Dlhopis je dlhový cenný papier reprezentujúci záväzok emitenta, ktorý dlhopis vydáva (právnická osoba vláda, verejná inštitúcia, územné celky) zaplatiť určitú peňažnú čiastku a určitý úrok v dobe splatnosti. Emitent platí úrok (kupón) vo vopred stanovené dni a v deň splatnosti spláca istinu.

4. Nástroje peňažného trhu

Predstavujú cenné papiere so splatnosťou kratšou ako jeden rok, termínované vklady v bankách, zmenky. Kolísanie kurzu je nízke, za vysokú mieru bezpečia však investor platí relatívne nízkym dlhodobým výnosom. Preto sú vhodné pre krátkodobé investovanie.

5. Finančné deriváty

Termínové obchody: opcie, futures, forwardy a swapy. Obvykle sa obchodujú na vlastných termínových burzách alebo na OTC a používajú sa jednak na zabezpečenie obchodných transakcií a na druhej strane na špekulatívne obchody.

5.1. Opcia

Zmluva medzi dvoma stranami uzatvorená prostredníctvom burzy, ktorá dáva kupujúcemu právo kúpiť a predávajúcemu povinnosť predať k určitému dátumu v budúcnosti vopred dohodnuté množstvo určitého finančného nástroja za vopred dohodnutú cenu.

5.2. Futures

Futures je dohoda medzi dvoma stranami o nákupe/predaji určitého množstva podkladového aktíva za vopred stanovenú cenu a vo vopred stanovený deň v budúcnosti. Ide o štandardizované kontrakty obchodované na burzách.

5.3. Forward

je dohoda dvoch strán o nákupe/predaji určitého množstva podkladového aktíva, pričom deň alebo termín splatnosti tejto výmennej transakcie je v budúcnosti. Cena, pri ktorej sa táto kúpa a predaj uskutoční, je forwardovým kurzom.

5.4. Swap

je transakcia, pri ktorej si dve strany vymenia stanovené množstvo podkladového aktíva s dvoma rôznymi dňami splatnosti obchodu (obvykle promptné a termínové). Tieto dve strany sa dohodnú na výmene podkladového aktíva v jeden deň a zároveň sa dohodnú na spätnej transakcii v určitý deň v budúcnosti.

Riziká spojené s finančnými nástrojmi

Návratnosť a prípadný zisk z každej investície závisia od rizika spojeného s touto investíciou. S potenciálne vyšším ziskom sa spája väčšie riziko a menšia pravdepodobnosť návratnosti investície.

Investovaním peňažných prostriedkov do rôznych typov aktív v rámci investičného portfólia sa riziko môže výrazne znížiť. Investičné portfólio predstavuje súhrn cenných papierov vo vlastníctve jednej osoby alebo spoločnosti.

Úverové riziko je riziko, že emitent sa dostane do platobnej neschopnosti a nebude schopný plniť svoje záväzky. Merítkom kreditného rizika je najčastejšie hodnotenie špecializovaných agentúr, ktoré každej spoločnosti pridelujú konkrétny rating.

Akciové riziko (volatilita ceny) je riziko spojené s nepriaznivým pohybom kurzov majetkových investícií. Tento nepriaznivý vývoj môže súvisieť s ekonomickou situáciou jednotlivých emitentov alebo s udalosťami, ktoré vývoj na trhoch ovplyvňujú nepriamo, napr. politická situácia.

Menové riziko je riziko zmeny menových kurzov. Investori sú vystavení menovému riziku, pokiaľ vlastnia cenné papiere znejúce na cudziu menu.

Riziko likvidity je riziko schopnosti speňažiť investíciu. Likvidita je ukazovateľ, ktorý hovorí o tom, ako rýchlo je možné investíciu premeniť na peniaze (hotovosť) pri minimálnom riziku. Čím vyššia je likvidita, tým rýchlejšie je možné investíciu speňažiť.

Úrokové riziko je riziko zmeny úrokových sadzieb. V prípade že centrálna banka zvýši úrokové sadzby, dôjde k zníženiu trhovej ceny dlhopisov. Ak sa naopak znížia úrokové sadzby, ceny dlhopisov sa zvýšia.